

Kritik mot Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun för att ha varit alltför passiv i samband med verkställighet av ett gynnande beslut om kontaktfamilj och för att nämnden brutit mot bestämmelsen i 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen genom att inte rapportera att beslutet inte blivit verkställt till Inspektionen för vård och omsorg

---

Beslutet i korthet: Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun beslutade i juli 2015 att bevilja bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen i form av kontaktfamilj för ett barn.

När nämnden yttrade sig till JO i augusti 2017 hade den, enligt vad som kommit fram i utredningen, ännu inte verkställt beslutet om kontaktfamilj.

I beslutet kritiseras nämnden för att ha varit alltför passiv i sina ansträngningar att verkställa beslutet om kontaktfamilj för barnet.

Under utredningen kom det även fram att nämnden brutit mot skyldigheten enligt 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen att rapportera till Inspektionen för vård och omsorg att beslutet om att bevilja kontaktfamilj inte blivit verkställt.

JO framhåller i beslutet att rapporteringsskyldigheten i 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen är av grundläggande betydelse för den statliga tillsynen av kommunerna och att det är en allvarlig brist i handläggningen att nämnden inte rapporterat det inträffade till Inspektionen för vård och omsorg. Nämnden kritiseras även i det avseendet.

Bakgrund

Den 10 juli 2015 beslutade Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun att bevilja bistånd i form av kontaktfamilj för AA:s dotter BB enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun. I anmälan framfördes bl.a. följande. Nämnden har inte verkställt beslutet om bistånd i form av kontaktfamilj för hennes dotter BB trots att det gått flera år sedan beslutet fattades.

Utredning

JO begärde att Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun skulle yttra sig över AA:s anmälan. Yttrandet kunde begränsas till att avse frågan om verkställighet av beslutet om kontaktfamilj.

Individ- och familjenämnden (socialutskottet) i Landskrona kommun uppgav i sitt remissvar i huvudsak följande.

— — —
AA framför klagomål till JO gällande att Individ- och familjeförvaltningen inte har kunnat verkställa beslut om kontaktfamilj jml 4 kap 1 § SoL.

AA:s dotter, BB, beviljades bistånd jml 4 kap 1 § SoL, i form av kontaktfamilj 120401. Kontaktfamiljen och BB träffades några gånger tillsammans med AA och några gånger på egen hand och BB sov över hos kontaktfamiljen enligt avtal.

AA upplevde att kontaktfamiljen brast i sitt uppdrag och möte mellan handläggare från socialtjänsten, kontaktfamilj och AA hölls för att diskutera den situation som uppstod. AA valde 120628 att ta tillbaka sitt samtycke till insatsen och denna avslutades därmed.

AA ansökte ånyo om en stödfamilj åt BB 150612 och efter utredning biföll socialtjänsten hennes ansökan 150710. 151015 meddelades AA att socialtjänsten funnit en potentiell kontaktfamilj men dessvärre avsåg sig denna uppdraget 151117 med anledning av förändrade arbetstider innan ett möte hann komma till stånd. 160528 tilldelades BB en resursperson som hon träffar en gång i veckan under fem timmar och denna insats kvarstår än idag. Insatsen är tänkt att fortlöpa fram till dess att socialförvaltningen finner en matchande kontaktfamilj åt BB. I oktober 2016 annonserade socialtjänsten i tidningar specifikt efter en passande kontaktfamilj åt BB. Inget svar inkom till förvaltningen. I maj 2017 erbjöds AA en kontaktfamilj åt BB där kontaktfamiljen hade liknande allergier som BB (bl.a. pälsdjur och kvalster) och som hade en hund som var allergivänlig, AA tackade bestämt nej till denna familj. Dessvärre har ingen ytterligare matchning ännu kunnat göras. Socialförvaltningen kommer till hösten ånyo annonsera efter en kontaktfamilj specifikt för BB.

— — —
AA kommenterade remissvaret.

JO hämtade därefter in muntliga upplysningar från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. En handläggare där uppgav då bl.a. att Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun inte hade rapporterat till IVO att beslutet om kontaktfamilj som meddelats av nämnden den 10 juli 2015 inte blivit verkställt. Detta ledde till att JO hämtade in muntliga uppgifter från en tjänsteman vid nämndens förvaltning som bekräftade att nämnden inte rapporterat till IVO att beslutet om kontaktfamilj inte blivit verkställt.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 16 kap. 3 § SoL gäller ett beslut i fråga om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL omedelbart. En beslutad insats ska därför i princip verkställas utan dröjsmål.

Den nämnd som har beviljat en enskild bistånd ansvarar också för att beslutet blir verkställt. I syfte att bl.a. förbättra uppföljningen av kommuners beslut ska

socialnämnden enligt 16 kap. 6 f § SoL till bl.a. IVO rapportera alla gynnande nämndbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

En kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL, som någon är berättigad till enligt ett beslut av socialnämnden, ska åläggas att betala en särskild avgift (16 kap. 6 a § SoL). Det är förvaltningsrätten som efter ansökan av IVO prövar frågan om särskild avgift (16 kap. 6 c § SoL).

Bedömning

Anmälan innehåller flera olika klagomål på nämndens hantering av BB:s ärende. Jag har valt att rikta in min granskning på frågan om verkställighet av beslutet om kontaktfamilj och frågan om nämndens rapporteringsskyldighet till IVO.

Av utredningen framgår att nämnden den 10 juli 2015 beviljade BB bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL i form av kontaktfamilj. Under hösten 2015 föreslog nämnden en kontaktfamilj, men den familjen tackade sedan nej till uppdraget den 17 november 2015. Därefter satte nämnden i oktober 2016 ut en annons i en tidning i ett försök att hitta en lämplig kontaktfamilj för BB. I maj 2017 erbjöds BB en kontaktfamilj, men AA tackade nej till den föreslagna familjen med hänvisning till BB:s pälsdjursallergi och att den föreslagna familjen hade hund.

Jag noterar att nämnden gjort vissa försök att verkställa beslutet om kontaktfamilj för BB. Enligt vad som kommit fram hade dock inte nämnden verkställt det vid den tidpunkt när yttrandet till JO lämnades. Ärendet synes ha legat helt utan åtgärder under månader i sträck, vilket är anmärkningsvärt. I avvaktan på att beslutet ska verkställas har nämnden i vart fall utsett en s.k. resursperson för BB. Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun förtjänar trots det kritik för att ha varit alltför passiv i sina ansträngningar att verkställa beslutet om kontaktfamilj för BB.

Utredningen i ärendet visar också att Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun brutit mot bestämmelsen i 16 kap. 6 f § SoL eftersom nämnden inte rapporterat till IVO att beslutet om att bevilja BB kontaktfamilj inte blivit verkställt.

Rapporteringsskyldigheten i 16 kap. 6 f § SoL är av grundläggande betydelse för den statliga tillsynen av kommunerna. Regeln infördes med anledning av att det kunde konstateras brister i uppföljningen av gynnande beslut och att detta ledde till längre väntetider för enskilda för att få sådana beslut verkställda. För att komma till rätta med dessa brister infördes en skyldighet för kommuner att rapportera gynnande beslut enligt SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet (se prop. 2005/06:115 s. 118). Det är en allvarlig brist i handläggningen att nämnden inte rapporterat det inträffade till IVO. Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun förtjänar därför kritik även i detta avseende.

Jag förutsätter att nämnden omgående gör en anmälan enligt 16 kap. 6 f § SoL till IVO om beslutet inte är verkställt.

Ärendet avslutas.